

OMÓWIENIA KSIĄŻEK I CZASOPISM

Kołąkowski A., Wolańczyk T., Pisula A., Skotnicka M., Bryńska A.,
ADHD – ZESPÓŁ NADPOBUDLIWOŚCI PSYCHORUCHOWEJ.
PRZEWODNIK DLA RODZICÓW I WYCHOWAWCÓW
Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. Gdańsk 2007-12-06

ADHD jest obecnie jednym z najczęściej rozpoznawanych zaburzeń psychicznych wśród dzieci. Również w Polsce obserwowany jest znaczący wzrost ilości osób w wieku rozwojowym, którym stawiane jest to rozpoznanie. Zbiegło się to w naszym kraju z intensywnymi i wielokierunkowymi kampaniami reklamowymi firm farmaceutycznych, wprowadzających na rynek leki stosowane w leczeniu ADHD. Podobne zależności obserwowane były również w innych krajach. Skłania to wielu klinicystów do znacznej ostrożności w podejściu do tego zaburzenia. W skrajnych przypadkach wręcz do podważania istnienia ADHD. Z drugiej strony można obserwować swoistą modę na to rozpoznanie. W powszechnym społecznym odczuciu, i tu chyba widać wysiłek firm farmaceutycznych, ADHD jest spostrzegane jako schorzenie uwarunkowane jedynie genetycznie i łatwe w farmakologicznym leczeniu. Między innymi z tego powodu ADHD staje się etykietą dla dzieci z różnorodnymi problemami wychowawczymi, emocjonalnymi i zaburzeniami psychicznymi. Coraz częściej diagnoza ADHD stawiana jest pomiędzy systemem rodzinnym, nauczycielem a pedagogiem szkolnym, bez uważnej diagnozy psychiatrycznej biorącej pod uwagę inne uwarunkowania nadpobudliwości u dziecka.

Wydaje się więc, iż intensywna edukacja lekarzy, rodziców jak i pracowników oświaty w kontekście ADHD uchronić może dzieci zarówno przed nierozpoznawaniem ADHD, jak i nadmiernym nieuprawnionym rozpoznawaniem tego zaburzenia. Rolę to w znakomity sposób spełnia podręcznik ADHD – zespół nadpobudliwości psychoruchowej. Przewodnik dla rodziców i wychowawców autorstwa Artura Kołąkowskiego, Tomasza Wolańczyka, Agnieszki Pisuli, Magdaleny Skotnickiej, Anity Bryńskiej. Jak przystało na pozycję skierowaną przede wszystkim do nieprofesjonalistów książka napisana jest przystępnym językiem. Pomimo tego brak w niej nadmiernych uproszczeń omawianego tematu. W pierwszej części autorzy wprowadzają podstawowe informacje o ADHD, takie jak: ogólny opis zjawiska, objawy, rozpowszechnienie. Ważnym uzupełnieniem powyższych wiadomości o syndromie jest przybliżenie czytelnikom trudności jakie towarzyszą osobistemu i rodzinnemu życiu osób z objawami ADHD. Zagadnienie to omówione jest w szerokiej perspektywie czasowej, uwzględniającej przebieg i powikłania zespołu w wieku dorosłym. Część pierwszą kończy rozdział o powikłaniach zespołu. Autorzy analizują w nim takie zagadnienia jak związek ADHD z większą częstością wypadków i urazów, objadaniem się, trudnościami w budowaniu relacji rówieśniczych, uzależnieniami i brakiem wystarczającej troski o swoje zdrowie.

Na początku części drugiej poruszone zostały bardziej specjalistyczne zagadnienia związane z zasadami diagnozy ADHD, diagnozą różnicową, rolą poszczególnych specjalistów w procesie stawiania rozpoznania. Kolejne rozdziały dotyczą takich ważnych zagadnień jak leczenie farmakologiczne, wpływ diety na objawy, powiązania między ADHD a chorobą tików czy problemami z zachowaniem.

Ostatnia, najważniejsza z perspektywy celu publikacji część książki, poświęcona jest zasadom postępowania z dziećmi z ADHD w środowisku rodzinnym i szkolnym. W poszczególnych rozdziałach omówione zostały zasady i strategie pomocne w takich typowych

sytuacjach, z którymi konfrontują się opiekunowie dzieci z ADHD, jak np. łamanie norm, niesłuchanie poleceń, impulsywne zachowania, trudności w skupieniu uwagi i inne. Autorzy omawiają najskuteczniejsze techniki radzenia sobie z objawami nadpobudliwych dzieci. Wydają się one rezultatem nie tylko lektur innych podręczników ale wynikiem żmudnych własnych doświadczeń. Część merytoryczną podręcznika kończy 13 zasad do jakich powinni stosować się nauczyciele pracujący z uczniami z problemem ADHD. Należy tylko życzyć by nie była to pechowa trzynastka.

Maciej Pilecki

PS: Jeśli szanowny Czytelniku oburzałeś się w trakcie lektury powyższej recenzji za brak komentarza dotyczącego relacji pomiędzy amerykańskim ADHD a europejskim Zespołem Hiperkinetycznym to gratuluję znajomości zagadnienia oraz ICD-10 i DSM-IV TR. Pozostałych czytelników odsyłam do recenzowanej pozycji.